

PLACIAJAME PASAULYJE

J.A.V.—

Nixonas perėmė JAV valdžią

Sausio 20 dieną JAV bių sostinėje Vašingtone buvo didelės iškilmės. Richardas Nixonas perėmė iš buvusio prezidento L. Johnsono JAV valdžią ir tapo 37-tuoju JAV prezidentu. Jo žygį iš Kapitolio — kur davė priesaiką — į prezidento, Baltuosius rūmus stebėjo plodami apie 2 milijonai amerikiečių, Tik apie 1.000 pacifistų protestavo. Bet juos greit išskirstė policija. O policininkų ir kariuomenės buvo 20.000, kad garantuotų prezidento ir eisenos saugumą.

Valdžios perėmimo ceremonijoje kalbėdamas, Nixonas pažadėjo daryti viską, kas tik galima, kad tautų troškimas taikos ir sugyvenimo taptų tikreyste visos žmonijos labui.

Vėl priesinasi cecoslovakai

Po Smirakowskio nušalinimo nuo Čekoslovakijos federalinio parlamento pirmiainko vietos buvo nemaža protestų. Bet Čekoslovakijos Komunistų Partijos vadovybei buvo pasisakę prikaltinti studentų ir darbininkų sindikatų vadovus neskelbti visuotinio streiko.

Tačiau jauno čekų studento JAN PALACH bandymas nušizudyti susideginant ir vėlyvesnė jo mirtis vėl sukėlė visą Čekoslovakijos jaunimą ir darbininkiją ant kojų. Vėl prasidėjo protestai, demonstracijos, vieši reikalavimai spaudoje ir sūeigose, kad pasitrauktų rusų kariuomenė, kad būtų atstatyta spaudos laisvė, pravesti visuoti rinkimai ir taip toliau.

Net pati Kompartijos vadovybė tapo sujaudinta dėl to Jan Palach žygio. Jo pavyzdžiu jau pasekė kitas čekas, Pilseno miesto jaunuolis, bandydamas irgi susideginti protesto ženklau. Pats Čekoslovakijos prezidentas Svoboda bando nuraminti jaunimą ir darbininkiją... Tačiau jie, tur būt, ir toliau sieks taip būtinų ūkinių reformų ir žmonišką laisvės...

Kodėl vėl Sovietu planas Izraelio ir arabu gincui spresti?

Sovietų Rusija oficialiai paskelbė savo planą išsprendimui jau virš metų laiko besitęsiančio ginčo tarp Izraelio ir Arabų valstybių. Tas planas tik mažai kuo skiriasi nuo to, kurį sovietai buvo paskelbę 1967 metų lapkričio 22 dieną.

Tuo planu numatoma, kad pirmiausia žydai turi atitraukti dviem etapais savo kariuomenę iš užimtų arabų sričių, o arabų valstybės privalo viešai paskelbti karo stovio sustabdymą. Po to bus galutinai sutarta dėl žydų laivų plaukiojimo Raudonąja Jūra bei Sueso kanele bei pabėgėlių klausimo.

Žinoma, Izraelis šį atnaujintą planą tuoj atmetė, o arabai priėmė... JAV Johnsono Vyriausybė, kuri turėjo greitai laiku užleisti vietą Nixono valdžiai, paprašė Sov. Rusijos paaiškinimų apie šio plano neaiškius punktus. Bet, atrodo, kad jam nepritars, bent dabartinėje formoje. Už tai, Egiptas jau iš anksto puola JAV, būk jos remiančios tik žydų taikos planą.

Šiuo taikos planu Sov. Rusija, be abejo, nori ir toliau įsisteikti arabams. Tačiau, atrodo, kad bijosi, jog Izraelis nepasigamintų at. bombų.

Dėl to Sov. Rusija pritaria Prancūzijos varomai akcijai susaukti 4 didžiųjų valstybių sūeigą šiam ginčui spręsti.

Sovietu astronautai erdvėse

Sov. Rusija sausio 13 ir 15 dieną pasiuntė į erdves lėktuvines raketas Soyuz-4 ir Soyuz-5. Jie skrido lygiagrečiuose ratuose šalia vienas kito žemės orbitoje 211-253 km. aukštyje. Vėliau abi šios lėktuvinės raketos prisiartinos, susijungė ir jų astronautai

tai perėjo iš vienos kapsulos į kitą. Paskui jos vėl atsiskyrė ir grįžo laimingai į žemę.

Šių erdvinų skridimų reikšmė yra išbandyme galimybių sudaryti erdvių stotis, galinčias tarnauti moksliniams erdvių tyrimams ten buvojančių specialistų, taip pat galimybė pasiuntimui į žemę atominių bombų į priešų svarbiuosius karinius taikinius.

Dėkinga «M. L.» Administracija

Astronautu Istorinė Kelionė

Kai garsusis Prancūzijos rašytojas Jules Verne rašė knygą apie kelionę į mėnulį, jis nepagalvojo, kad jo anūkai matys išsipildant tą pranašystę. Bet štai, virš 63 metams praėjus nuo jo mirties, žmogaus genijus pasiekė tai apie ką anksčiau tik svajojo.

REKORDAI

Toji istorinė trijų JAV astronautų kelionė kartu yra ir savotiškas rekordas: Apolono raketa buvo 124 metrų ilgumo, susidėjo iš 3 ir pusės milijonų dalių, apskriejo mėnulį 10 kartų ir kaštavo daug pinigų. Iš tiesų, vykdydamos prezidento J. Kennedy patvirtintą planą erdvės tyrinėjimui, JAV jau išleido 24 milijonus dolerių.

PAVOJAI

Porą savaitių prieš kelionę astronautas J. Lovell paaiškino per televiziją, kokle yra tos kelionės pavojai. Jis pasakė, kad kritiškiausias momentas bus tada, kai reikės pasukti raketą aplink mėnulį. Pavojai prasidėjo, kai astronautas F. Borman susirgo. Gripi bakterijomis galėjo užsikrėsti ir kiti, ir kelionė nebūtų pasiekusi visų tikslų. Bet paėmęs porą kapsulių, Bormanas išsimiegojo ir pasveiko.

TIKĖJIMAS

Skridami apie mėnulį, astronautai Kalėdose skaitė šv. Rašto žodžius apie pasaulio sutvėrimą. Pradžioje Dievas sutvėrė dangų ir žemę. Žemė buvo tyra ir tuščia, ir tam

sybės buvo viršum gelmių, ir Dievo dvasia judėjo virš vandenų. Dievas tarė tepasidaro šviesa. Ir pasidarė šviesa». Astronautas W. Anders yra katalikas. Prieš skridamas į erdves, jis priėmė šv. Komuniją.

Tas savotiškas pamaldas netoli mėnulio užbaigė F. Bormanas savo paties sukurta maldą: «Dieve, duok mums išmintie, kad matytumėm Tavo meilę pasaulyje, nepaisant žmogiškų silpnumų. Duok mums tikėjimo ir pasitikėjimo Tavo gerumu, nepaisant mūsų tamsumo ir ribotumo. Parodyk, ką kiekvienas iš mūsų gali daryti, kad ateitų pasaulio taika. A. Amen». Tai buvo astronautų sveikinimas žmonijai Kalėdose!

LEMIAMAS MYGTUKAS

Taip pasimeldę, astronautai ruošėsi lemiama žingsniui. Pasisekimas kelionės dabar priklausė nuo to, ar pasiseks jiems atsiplėsti nuo mėnulio gravitacijos. Tai buvo gyvybinis klausimas. Skridami kitoje mėnulio pusėje, astronautai paspaudė mygtuką ir uždegė galingą motorą. Motoras veikė tiksliai.

Pradžioje kai kas manė, kad skriejant atgal į žemę, reikės taisyti raketos kursą. Bet kryptis buvo tokia tiksliai, kad astronautai galėjo ramiai miegoti. Raketa reikiama kampu įskrido į žemės orbitą.

NAMIE

Laimingai pasiekę žemę, jie plūduriavo apie valandą, kol pradėjo švisti rytas. Tada jie

sėdo į helikopterį ir pasiekė laivą. Taip baigėsi istorinė ir rekordinė kelionė.

KUKLUMAS

Krito į akis astronautų kuklumas. Sveikindamasis su laivo įgula, Bormanas pasakė: «Tūkstančiai žmonių padarė šią kelionę įmanomą». Iš tiesų, prie Apolono kelionės pasisekimo prisidėjo 20.000 JAV bendrovių, kuriose dirba 350.000 darbininkų. Tai vėl savotiškas JAV rekordas.

SIJOS MOKSLINĖ MEDŽIAGA

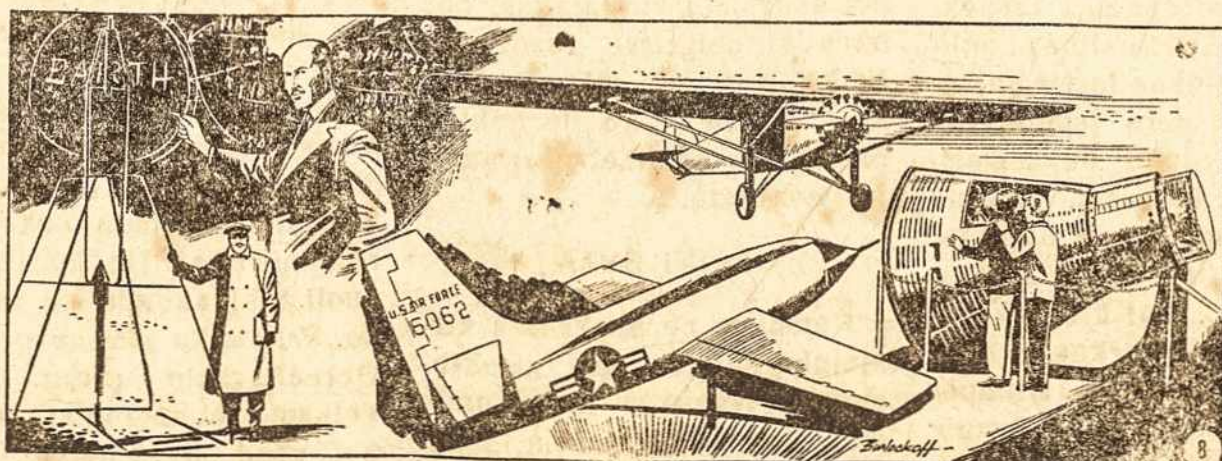
Sugrįžus astronautams į žemę, mokslų vyrų į ją pasiųstą mokslinę medžiagą. Iš persiųstų paveikslų matosi, kad mėnulis yra nykus, pilkas ir visiškai nuobodus žemės palydovas. Jis panašus į Paryžiaus gatvių grindinį arba į pajūrio smėlį.

VĒL SKRĖS

Vasario mėn. JAV nori pasiųsti raketą aplink žemę ir išbandyti vadinamąją mėnulio kapsulę. Paskui, gegužės mėnesį, pasileis į mėnulį antrąji raketa su ta pačia mėnulio kapsule. Skridami aplink mėnulį, astronautai sulips į tą kapsulę ir nusileis žemyn maždaug 16 kilometrų nuo mėnulio. Trečiąją raketą, paleistą liepos mėnesį, JAV astronautai nori pasiekti mėnulį. Jų misija užtruks 7 ar 8 dienas. Reikia tikėtis, kad ir ji bus sėkminga.

IŠ MINTIES!

Tobulindamas techniką, žmogus stotasi vis drąsesnius uždavinius ir nori «užvaldyti pasaulį». Juk žmogus sutvertas panašus į Dievą ir jo dvasios polėkiamas nematyti ribų. Tačiau tie žmonės, kurie iki šiol pasiekė didžiausius laimėjimus, kuklia ir nuoširdžia maldą kreipėsi į Sutvėrėją, prašydami ne naujų technikos stebuklų, bet išminties, kad visi matytų Kūrėjo meilę ir siektų taikos. Mat, žmogus gali statyti ir griauti, mylėti ir nekęsti, gali taikiai gyventi ir kariauti dėl nieko.

Pirmasis amerikiečių paprastas sprausminis lėktuvas ir raketinė kapsulė skristi į erdves.

K A N A D A

SĖKMINGA KANADOS
LIETUVIŲ DIENA

Kasmetinė, gražia tradicija virtusi, Kanados Lietuvių Diena įvyko spalio 26-27 dienomis Toronto mieste. Ją organizavo Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkių valdyba.

Ji prasidėjo šeštadienį 14 val. Brockton High School auditorijoje su paskaita-diskusijom: «Kaip sustabdyti Lietuvos rusinimą?». Diskusijose dalyvavo ir neseniai Sov. Lietuvoje lankęsi M. Vasiliausienė ir kun. dr. F. Juocevičius. Buvo pateikta įdomių minčių ir konkrečių pasiūlymų.

To pačio šeštadienio vakare 19 val. Club Kingsway milžiniškoje salė įvyko didžiulis lietuvių susitikimas, pajavairintas vaišėmis, menine programa, loterija ir kt. Meninė programa buvo ilgoka, bet taip gerai sutvarkyta, kad tik stebėtis, kaip numeriai tuoj viens po kito vyko. Didelė staigmena buvo Clevelando šokėjų grupė «Grandinėlė», vadovaujama labai energingo vadovo L. Sagio. Tai labai darnus, puikus ir ypatingai darniai susišokęs meninis vienetas. Muzikoje buvo girdėti daug harmonizuotų liaudies dainų, prie kurių su-

kurti labai derinosi tautiniai šokiai. Rytojaus dieną, sekmadienį, visose Toronto lietuvių bažnyčiose atlaikytos Lietuvių Dienai skirtos pamaldos ir kiti aktai.

— Ar nevertėtų ir mums suruošti Brazilijos Lietuvių Dieną, kad galėtume vėl susitikti senai nesimatę ir pasigrožėti lietuvišku šokiu, daina, kalba?!

K O L U M B I J A

TUKSTANČIAI ŽMONIŲ
STEMPUŽIENĖS IR LAPINSKO
KO KONCERTUOSE

Idomu žinoti, kaip pavyko tų Amerikos lietuvių menininkų koncertai kitose P. Amerikos šalyse? Štai, kaip sekėsi Bogotoje, Kolumbijos sostinėje.

Atvykusi solistė Stempuzienė ir muzikas Lapinskas, kurių lėktuvas iš Venecuelos pavėlavo vieną dieną, turėjo iš aerodromo važiuoti tiesiai į repeticiją su Kolumbijos simfoniniu orkestru. Nežiūrint trumpo laiko, per keletą repeticijų solistė nugalė aklimatizacijos sunkumus, nes Bogotos miestas yra 2640 metrų aukštumoje. Dirigentas Lapinskas paruošė stambiają savo ir pasaulinio vardo muzikų kūrinų programą.

Colon'o teatras, kuriame telpa apie 1.000 žiūrovų, penktadienį buvo pilnas. Muzikos kritikas Hermando Caro Mendoza pristatė solistę ir dirigentą publikai. Supažindino su D. Lapinsko kūriniais «Mergaitės dalia». Ald. Stempuzienė parodė D. Lapinsko dainose bei arijose savo programą ir žavėjo publiką savo puikiu lyrišku balsu, turtingu įvairiais išraiškos niuansais. Paskutinę populiarią ariją «Una voce poco fa», sukėlusią didelį publikos entuziazmą, solistė turėjo pakartoti.

Lapinskas savo dirigavimu parodė, kad jis yra ne tik geras kompozitorius, bet ir puikus dirigentas, kai publika išgirdo jo diriguojamas Mocarto ir Bethoveno simfonines versijas, grojamas Kolumbijos Simfoninio Orkestro.

Sekmadienį koncertas buvo kartojamas kitame didesniame teatre, kuriame telpa apie 2.300 asmenų. Po palankių kritikų atsiliepimų, į jį prisirinko tiek muzikos mėgėjų, kad porai šimtų teko stovėti per visą koncertą. Šis koncertas su orkestro vedėjo paaikškinimas buvo filmuojamas ir kitą sekmadienį perduotas per televiziją Taigi, jį išgirdo dar dešimtys tūkstančių kolumbiečių.

Gi šeštadienio vakarą buvo koncertas vien lietuviams Club Militar svetainėje. Po generalinio konsulo St. Šimūčio žodžio, buvo įdomi programa. Jos didesnę dalį užėmė aktorius L. Barausko puikiai perteikta iš Kr. Donelaičio «Metų» keletą fragmentų. Taip pat juos skaitė ir Valstybės Universiteto Filologijos Departamento studentams. Mat, tokiu būdu studentai galėjo palyginti lietuviškąjį hegzametą meniškai

skaitomą — su graikiškuoju ir lotyniškuoju. Beje, solistė Stempuzienė dabar yra pakviesta koncertuoti Kolumbijos Universitetui šių metų kovent mėnesį.

Štai ką padarė Kolumbijos lietuvių mažytės kolonijos keletą veikėjų gera valia ir drąsa!

VAK. VOKIETIJA

SALEZIETIS VASARIO 16
GIMNAZIOJE.

Lietuviams saleziečiams su savo gimnazija persikėlus iš Esti, Šiaurės Italijos į Romą, kun. Stasys Šileika buvęs ilgą laiką mokytoju, spalio mėnesį persikėlė į Vakarų Vokietiją. Jis gyvena Mannheimo mieste ir dėsto Vasario 16 Gimnazijoje. Tai pirmas salezietis, atvykęs dirbuotis į tą lietuvių gimnaziją.

BENDRAS ŠOKIŲ IR
DAIŲ VAKARAS

Rotemburgo vyskupo ir Pabėgėlių ministerijai globojant įpakričio pradžioje buvo surengtas jau ketvirtas pavergusių tautų iš eilų šokių ir dainų vakaras. Jis vyko didžiulėje Stuttgarto miesto Killesbergo salėje. Po bendrų pamaldų ir pietų su dainomis ir šokiais pasirodė ukrainiečiai, kroatai, lietuviai, slovakai, čekai ir lenkai. Programoje buvo net 42 pasirodymai. Vasario 16 Gimnazijos šokėjai sušoko 5 šokius.

LIETUVIS SPORTOTRENERIS

Stepas Butautas buvo pasiųstas į Kubą treniruoti ku-

biečių krepšinio rinktinę. Jis ten išbuvo ištisus metus. Po pasaulinės sporto olimpiados grįžo atgal į Kauną draug su savo sūnumi Ramūnu. Kiek pailsėjęs, grįžo atgal į sporto instruktoriaus darbą Kauno Politechnikos Institute.

SVEICARIJA

BIBLIOTEKOS LIKIMAS

Europos lietuviai buvo susirūpinę, kur dingo vienas iš seniausių Europoje lietuvių draugijos «Želmuo» bibliotekėlė.

Dabar «Prancūzijos Lietuvių Žiniuose» rašo dr. A. Gerutis, kad dalį tos bibliotekos galėjęs įsigyti savo arkvyvi. Ją radęs Juozo Gabrielio Peršaičio arkvyvose (to paties Gabrielio, kuris mėgino sudaryti savo vardu egziliuotą Lietuvos vyriausybę ir skyrė savo konsulus keletai valstybių). Mat, J. Gabrielio našlė mirė vieniša, staiga, nepalikusi jokio testamento. Palikimo apsaugos ėmėsi šveicarų teismas. Atsitiktinai sužinojęs, kad teismo įgaliotinis ruošiasi parduoti Gabrielio paliktus popierius ir knygas popieriaus fabrikui, šokosi gelbėti. Išlandžiojęs visas palėpes, ištraukęs kas vertesnio. Žurnalu tarpe yra komplektai «Aušros», «Varpo» dar iš spaudos draudimo laikų. Ant leidinių vienas turi antspaudą «Lietuviška Draugystė Želmu Paryze» (1886). Kažin ar neatsitinka tas pats ir su Brazilijos lietuvių turimais senų laikraščių komplektais ir senom knygom? Ar nevertėtų jas atiduoti lietuviškiems sambūriams, kaip lietuvių asmeninės parapijos knygynui?

Kontra - Zvalgyba Lietuvoje

JONO BUDRIO ATSIMINIMAI

(tęsinys)

— Reorganizavau savo tarnybą, plėtojau agentūrą. Buvo svarbių bylų. Apie komunistinį tiaklą turiu supratimą ir galėjau atsakyti iš karto. Dėl jūsų paduotos schemos jau tuomet turėjau abejonių, kaip rusas — jūsų agentas galėjo įsigyti lenkų pasitikėjimą. Tada tylėjau, kol kruopščiai neištyriau. Šiandien galiu tvirtai atsakyti: visos tos žinios yra jūsų agente fanta zija ir tai negudri. Štai ką jūsų agentas veikė paskutimes dvi savaites. Nei jis, nei jo žmona jokių ryšių neturi. Jie gali atnešti jums kokių plepalų, bet ne rimtų žinių... — Ir atidaviau raportus direktoriui apie jo «agentus». Navakas sumišo. Daviau direktoriui keletą žinučių, kuriuos pateko pas mus ir galėjo būti naudingos jų kriminalinei policijai.

TARŠ APSKRITIES
VIRŠININKŲ

J. Navakas pranešė, jog pe-

riodiškai daromi apskričių viršininkų suvažiavimai; toks įvyks už keleto dienų, ir kvietė mane dalyvauti. Mielai sutikau. Man buvo naudinga išklausti pranešimų iš vietų, susidaryti vaizdą, kaip atrodo padėtis vidaus administratoriams.

Posėdžiai truko dvi dienas, direktoriui J. Navakui pirminkaujant. Dalyvavo ir keli vyresni departamento viršininkai — referantai, inspektoriai bei kriminalinės policijos viršininkas latvis Vetzelis. Jis darė gerą įspūdį, bet per posėdį nieku nepasireiškė — tyliai klausėsi. Viršininkų pranešimai buvo blankūs: nieko ypatingo, viskas ramiai, gerai... Gal kiek skyrėsi viršininkai Morkus ir Stasiūnas. Nors ir iš trumpos praktikos žinojau, jog dauguma viršininkų buvo geri administratoriai. Iš jų gal geriausiai tai buvo mokytojai: kruopštūs, sumanūs, švarūs žmonės — «geri gaspadoriai»

kaip juos apibūdinau.

Pasinaudodami mano dalyvavimu suvažiavime, apskričių viršininkai prašė, kad mano kontražvalgybų punktų viršininkai informuotų juos, kas yra žinoma apie komunistinę veiklą. Žadėjau artimiausiam suvažiavime — o tokie būdavo kiekvieno mėnesio pradžioje — apsvarstyti tą klausimą su rajoniniais viršininkais.

Pirma tokia proga iškėliau minėtą klausimą. Punktų viršininkai nurodė, jog jie bandė informuoti komendantus bei apskričių viršininkus, bet būdavo neigiami rezultatai. Patariau tuomet informuoti tokius, kurie laiko tarnybines paslaptį ir neminėti įtariamųjų pavardžių.

PAINI BYLA

Netrukus po apskrities viršininkų suvažiavimo direktorius J. Navakas nusiskundė man, jog turįs painią bylą. Vidaus reikalų ministras gavęs skundą iš vieno didesnio apskrities miesto. Buvo skundžiami ne mažesni policijos pareigūnai, bet apskrities po-

licijos vadovybė — esą ji rei kalavusi stambesnių kyšių iš kelių eksporto pirklių. Nurodyti konkretūs faktai ir nuostolingi policijos veiksmai. Pasirašė ne anonimal, o keli stambūs pirkliai. Navakas nusuntęs ten policijos inspektorių (vokiška paverde) ištirti, bet jis jokios kaltės neradęs. Jam sugrįžus, ministras vėl gavo skundą su aprašymu ko medijos, kurią suvaidinęs «revizorius». Pirkliai nurodė, jog nenori skandalo, bet jei ponas ministras neatkreips dėmesio — jiems lieka tik kreiptis į valstybės gynėją. Navakas klausia, ką aš manau apie tą skundą.

— Nepažįstu jūsų žmonių, nemaniau, kad tokie dalykai galimi Lietuvoje. Bet žmonės pasirašė. Jūs pats sakote — rimti pirkliai. Jie nerizikuos duoti tokį skundą be pagrindo. Priminiau jam savo pulk. Orzechovskio aferą. Tokie veiksmai atstatančiai valstybei ypač kenksmingi. Atsisveikinome. Jau tą pačią dieną J. Navakas telefonuoja man, klausdamas, ar aš nesutikčiau nuvykti į tą apskrities miestą skundo ištirti. Vi-

daus ministras patarė jam prašyti mane, nes departamentas jau buvo siuntęs inspektorių.

— Kaip su jūsų vicedirektoriu, jis man padarė gerą įspūdį? — paklausiau.

— Serga. Vidaus reikalų ministerija atlygins jums keilione.

— Nėra reikalo, — atsakiau. Turiu nuolatinių pirmos klasės bilietą geležinkeliu.

Po kelių valandų gavau per paskutinį vidaus reikalų ministro raštą, kad išimties keiliu ištirtčiau skundą. Prie laiško gavau ir pirmąsias kvotą. Neatidėliodamas išvykau.

Apskrities viršininkas jau turėjo rašto man nuorašą. Stoty mane pasitiko kontražvalgybos punkto viršininkas kapit. J.

Atsiskaičiau nuo policijos vado man pasiūlytos «pagalbos». Savo bei kontražvalgybos priemonėmis ištyriau visą aferą ir atsiųsto iš departamento inspektoriaus komediją. Rezultatus raštu pranešiau departamento direktoriui J. Navakui.

(B. D.)

MŪSŲ LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA LITUANIA, 67
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 92-2263

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: JONAS KIDYKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 15,00 visoje P. Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 50,00. GARBĖS Atskiro numer. išleidimas N Cr. \$ 75,00; Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 30 SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 20,00 paskutiniajame N Cr. \$ 15,00. viduriniuose puslapiuose N Cr. 10,00 Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai grąžinti tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Gimtosios Kalbos Reikalu

Gaji ir gryna gimtoji kalba išsivijus sąlygose galima išlaikyti tik sutartinėmis ir neatleidžiamomis šeimų, lituaninės mokyklos, lietuviškosios spaudos ir savito bendrayimo pastangomis. Todėl:

1. Tvirtus gimtosios kalbos pagrindus priaugančiai kartai padeda tik lietuviškai savo tarpe kalbanti šeima. Bandytas toje pat šeimoje vartoti dvi kalbas išugdo "pusnebylius", t. y. tokius, kurie dar «viską supranta lietuviškai, bet nebe kalba». Tai pasibaigia visišku lietuvių kalbos praradimu.

Ypatingai kreiptinas dėmesys šeimose, kad būtų šnekama grynai lietuviškai ir nemaišomi visokie svetimų kalbos žodžiai. Šeimoje pakenčiant svetimais žodžiais atmiežtą kalbą, vaikų žodynas nuskursta, jie nebeišmoksta nė paprasčiausių gyvenimo reikmenų lietuviškųjų pavadinimų.

Už tai ypatingai yra atsakomingos motinos, nes jos su vaikais praleidžia žymiai daugiau laiko nei tėvai ir daugiau sėdi su jais kalbasi. Mūsų motinoms ir močiutėms atsakius su vaikais kalbėtis tik lietuviškai, vaikai tikrai praras lietuvių kalbą ir jos nė mokykla nebesugrąžins. Nes kalbą praradęs vaikas mokykloje nėra mokinys, o tik kliuvinys.

2. Kad mokykla galėtų sėkmingai ugdyti vaikų iš šeimos atsineštąją lietuvių kalbą, yra būtina:

a. tiek sustiprinti šeštadieninėse mokyklose lietuvių kalbos mokymą, kad vaikai išmoktų laisvai skaityti ir rašyti.

b. kur yra susitelkę daugiau gimnazija, laukiančių ir studentų, lietuvių, ten steigti studijų būrelius bendrinei lietuvių kalbai giliau pažinti.

c. mūsų laikraščiai privalo budėti, kad jų kalba būtų taisyklinga, sklandi ir gryna.

(Iš PLB Valdybos nutarimo.
Pasaulio Lietuvis nr. 1)

Atviras laiskas Danutei

IŠ URUGVAJAUS

Kažkokia Danutė iš S. Paulo, Urugvajaus komunistų laikraštyje įdėjo atvirą laišką jėzuitams. Laiške sako, kad jėzuitų leidžiamoji «Mūsų Lietuva» labai meluoja aprašinėdama Tarybų Lietuvą. Ji cituoja praėjusią vasarą Lietuvoje mėnesį pagyvenusio A. J. žodžius, kad ML skelbiami «NEGERU MAI APIE TARYBŲ LIETUVĄ TAI GRYNAS ŠMEIŽTAS IR NETURI JOKIO PAGRINDO». Tohau «Darbas» įdeda ilgą A. J. kelionės Lietuvon aprašymą ir jo įspūdžius. Jei patikėtum tu, ką jis pasakoja, tai Lietuvėlė tikrai yra virtusi tikru dangumi žemėje, kur nebėra nei skausmo, nei dejavimų, nei ašarų, kur stalai apkrauti gerybėmis, kur visi tiek daug valgo ir geria, kad, kaip mūsų pasakose, «per barzdą varvėjo, dantys nerogėjo». Vienas urugvajietis, paskaitęs tuos Danutės aprašymus, siunčia jai čia dedamą laišką.

Kadangi «Danutė» nepasirašė savo pavardės, tai nededame nė urugvajiečio pavardės. Nors paprastai nepasirašytų laiškų nespauddiname, bet šito turinys yra vertas padaryti išimti.

Red

Geroji Danute!
Džiaugiuos, kad Jūs mylite Lietuvą ir sielojate lietuvių reikalais. Kad būtų daugiau tokių lietuvių! Gaila, kad Jūs savo atvirą laišką jėzuitams paskelbė

«Darbe». Juo mažai čia kas tiki. Jame yra per daug tuščios propagandos, melo ir meilės Sovietu Rusijai. Gal Jūs to nežinote, gyvendama S. Paulyje, bet čia net komunistams simpatizuojantieji lietuviai jo rimtai neima.

Jėzuitai nevaduoja Lietuvos. Jie nevaro jokios politikos. Iš to duonos nevalgo. Jie rūpinasi žmogaus sielos reikalais ir jo amžinuoju paskyrimu.

Tiesa, jėzuitų redaguojamojo «Mūsų Lietuvoje» rašoma ir apie dabartinę padėtį sutarybintoje Lietuvoje. Bet tai kas rašoma, jėzuitai yra ir ant savo kailio patyrę. Be to ne vienas p. A. J. nuvažiavo Lietuvon. Per visą eilę metų ten nukeliavo daug lietuvių iš daugelio kitų kraštų, ir ne komunistuojančių ir tikrų komunistų draugų. Be to iš tarybinės Lietuvos pradėjo, kad ir atsargiai, išleisti gerai atsijotų žmonių, jaunų ir senų. Jėzuitai savo laikraštyje aprašo ir jų papasakotus įspūdžius. Be to visa eilė jų skelbiamų žinių yra paimtų iš pačioje Lietuvoje komunistų partijos leidžiamų laikraščių ir žurnalų. Iš savo pirštų jėzuitai nieko neišlaužia.

Be abejo, kaip tie patys barščiai vienam gali patikti, o kitam nepatikti, taip ir su įspūdžiais Lietuvoje. Apie tą patį dalyką vienas susidaro vieną nuomonę, kitas kitą. Tai normalu. Be to visame pasaulyje visada buvo ir dabar yra gerai ir skurdžiai gyvenančių. Net tokioje pasakiškai turtingoje šalyje kaip Š. Amerika, kurios Sov. Sąjunga pati prisipažįsta dar nepasivijusi, yra skurdą kenčiančių.

Ne paslaptis, kad turistams Rusijoje ir Lietuvoje stengiamasi parodyti tik gerąją pusę, o išvirkščiai paslėpti. Mes visi norėtume, kad Lietuvoje visi žmonės gerai gyventų. Juk ten visi mūsų giminės, kuriems mes linkime viso geriausio. Gaila, kad taip nėra!

Džiaugiamės, kad p. A. J. giminės gerai gyvena, kad yra visko pertekę ir kad jis pats gavo ten gerą dirbtinę koją. Bet mes klausime, kiek daug yra toje pat Lietuvoje žmonių, kurie neturi tokios geros dirbtinės kojos? Per ilgus metus, ir iki šiai dienai tebevaikščioja su mediniais ramentais. Jų tarpe yra ir mano viena giminaitė našlaitė.

O apie tą Lietuvą apsilankymą nereikėjo tiek daug rašyti. Būtų buvę geriau. Prieš keletą dienų aplankiau vieną šeimą, kuri nėra nei kunigiška, nei eina bažnyčion, bet prisiminus tą Jūsų aprašymą pradėjo juoktis. Sako: «Iš vienos karvės sunku yra aprūpinti visą šeimą pienu. Bet kai jo užtektų ir sūriams, ir sviestui, ir dar liktų pašerliams? Kas tuo tikės, kas nors šiek tiek pažįsta ir pačias stebuklingiausias karves! Nejaugi Antanas buvo tiek įsilinkęs

minęs tėvynę, kad ir ragaudamas nebeskyrė išrūgų nuo pieno? O gal tai buvo jam specialiai suvaidinta propagandos tikelais?»

Iš Urugvajaus du kartu keliavo «ekskursijos» Lietuvon. Iš jų tik viena mergina po kelių metų grįžo apsigyventi tame tarybų rojuje. Tuo stebėjosi visi jos draugai-ės. «Kas jai pasidarė?» — teiravosi. «Juk ji pati buvo Lietuvoje, regėjo ir žino, kas jos tenai laukia». Tie, kurie matė Tarybų Lietuvą visgi mielaiu pasilieka ir toliau «vergti» kapitalistams, negu ten džiaugtis sukurtuoju darbininkams rojumi.

Visiems lietuviams rūpi Lietuvos likimas. Kasmet ten privažiuoja vis daugiau ir daugiau rusų; neva įvairūs specialistai su visa savo gimine ir ten pasilieka. Tuo pat metu lietuviai specialistai išdanginami «specializuotis» į Rusiją, iš kur retas begrižta. Jeigu imsime kalbėti apie išvežtuosius ir nukankintuosius lietuvius, nedaug Lietuvoje rasim šeimų, kurių nors vienas narys nebūtų nukentėjęs nuo okupantų rusų.

Jūs, Mieloji Danute, atkirsite, jog tai yra tik kunigų propaganda. O aš jums priminsiu, jog sunku šiandien tikėti, kad žmonės būtų tokie kvaili ir atsiskaitę geresnio gyvenimo. Kodėl Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Pabalčio ir kitų kraštų žmonėms NEAPKENČIA RUSŲ OKUPANTŲ? Gal už tai, kad jie atnešė žmonėms geresnį gyvenimą? Ar Jūs tuo tikite? Vargiai. Aš tai — ne!

Sunku tikėti, kad tėvynę mylūs lietuvis džiaugtųsi jos okupacija ir nenorėtų jai pilnos laisvės. Jei Lietuva būtų nepriklausoma, tai nesvarbu, kokia valdžia ją valdytų, komunistų ar fašistų, jeigu tik ji būtų pačių žmonių laisvai išsirinkta, o ne prievarta priimta. Bet dabar garbinti pavergėję ir bučiuoti kruvinas rankas savo brolių ir seserų žuikams? Jūs per daug reikalaujate. Nei už gerą dirbtinę koją to nevertėtų daryti. Ar tai nėra savęs pažeminimas?

Į visus laisvojo pasaulio kraštus žmogus gali laisvai keliauti, po juos skersai išilgai trankytis. Sovietų Sąjungoje TO NĖRA! Ten reikia gauti palydovą, kurs prižiūri kad «nepaklystum», ypač kad «nepaklystum» aplankomieji broliai sesės ir «neišplepėtų» ko nereikia. Tie palydovai keliaujančius pasuka ten, kur jie pamatys tai, ką nori parodyti, ir neregės to, ko parodyti gėdiasi ir bijo. Artimieji giminės turi liežuvį prikandę tylėti, ar tik, jei palydovas kiek atsilieka, pašauždom ką pasakoti. Turistas, mat, buvo ir išvažiavo. Jie turi Lietuvoje iikti, ten gyventi ir atsakyti už kiekvieną savo žodį. Kelias į Sibirą nemalonus. Daug išmilingiau todėl yra pasakyti — «mums nieko netrūksta», kaip to reikalauja didysis brolis rusas okupantas.

Bet kam mums toliau tuo klausimu ginčytis, Kam patinka Sov. Rusijos sukurtasis rojus, tegu vyksta tenai ir te sidžiaugia jė malonumais. Bet kam norėti primesti ji tiems, kurie jo neleisti iš to rojaus išsidanginti visiems, kurie juo yra nepatenkinti? Kam apsitverti mūro sienomis, spygliuotomis tvoromis, kam pas tatyti angelus ne tik su ugnies kardais, bet ir su šunimis, ir su kulkosvydžiais ir šaudyti tuos, kurie stengiasi prasiveržti kapitalistų vergijon? Tegū paragauja laisvųjų kapitalistų nagaikų, kad taip labai geidžia! Ko jų gailėtis?

Visuose pasaulio kraštuose lankosi įvairūs ministrai, diplomatai, aukšti vyriausybės pareigūnai. Ką jie ten mato? Tik tai, kur juos nuveža ir ką jiems parodo krašto šeiminkai, nors turi teisę visur eiti ir viską matyti, ko negali tos mažos grupės lietuvių ir kitų Rusijos pavergtų kraštų žmonių, nuvykę savo gimtinėn.

Lietuvon nukeliauja eiliniai žmonės. Ir štai jie ten geriau priimami, negu čia, laisvajame pasaulyje didieji valstybių vyrai! Kam tokie priėmimai neapsuks galvos? Vienai tokiai puikiausiai priimtai ekskursijai grįžus į Urugvajų, po kiek laiko atėjo laiškas. Lietuvos rojaus gyventojas rašė: «Jiems visko buvo, mums — nieko!»

Atvykai Urugvajun, Brazilijon — gyvenk kur nori, viešbutyje, ar pas gimines. Niekas tavęs neseka ir nenurodo, kur turi gyventi. Nereikia prašyti policijos leidimo savo pažįstamus ar gimines kaime aplankyti. Lietuvoje gyvensi tik tokiam viešbutyje, kurį tau valdžia paskyrė, ir nuvažiuosi tik ten, kur ji leis.

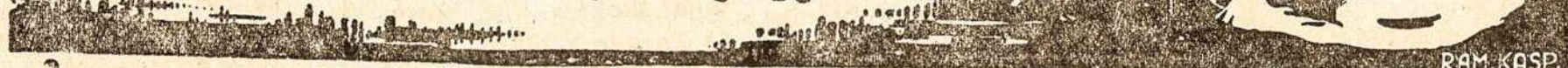
Skačiau «Mūsų Lietuvoje» ir labai gražių dalykų apie dabartinės Lietuvos kultūrinis laimėjimus. Ji irgi džiaugiasi mūsų brolių ir sesių pažanga, daroma nežiūrint didelės sovietų okupacijos priespaudos. Rašykite «Mūsų Lietuvai» ne sovietinę propagandą, ji mielai priims Jūsų raštus. Pabandykite!

Urugvajaus lietuvis

Sunkiai pastebimas
derlius

Didelėse lietuvių kolonijose turinčiose mokytojų jėgų kultūriniai laimėjimai yra stambesni. Savo apžvalgose ten mažai žmonių neminimi. Pas mus kitaip. Stiprių jėgų, kurios dirbtų lietuvišką darbą, nebeturim. Turim tik tai nuširdžių mėgėjų būrelį, kurs duoda tiek, kiek duoti įstengia, Jiems reikia dėkingai nuleisti mūsų galvas. Mūsų kultūrinio darbo dirva yra labai kieta. Kieta ir medžiaga iš kurios kuriami lietuviški kūriniai. Darbininkų maža, o pasyvių stebėtojų bei pašalpininkų gausu. Reikia stebėti (pabaiga 5 pusl.)

Jaunystės AIDAS

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

Ar jau radai savo talentus?

Kai kartais neišsivysto vaiko ranka, koja ar kita kūno dalis, jis lieka sužalotas visą gyvenimą. Tas pats atsitinka, kai žmogus neišvysto ir savo dvasinių, protinių, valinių ir jausminių gabumų talentų. Jis ir pats lieka neužauga ir tampa našta kitiems.

Vaikinui, mergaitei ėmus bręsti yra labai svarbu stebėti ir surasti savo talentus gabumus polinkius ir stengtis ko daugiau jų išsijudyti. Reikia stebėti, kurie jų yra patys svarbieji, kurie antrininkai. Antrinius gabumus apleidus nebus tokia didelė skriauda, kaip pačius pagrindinius nutroškiaus.

Kaikurios mokyklos turi patarėjus padėti savo mokiniams talentus suvokti ir gyvenimo pašaukimą susirasti. Kur to nėra, tenka tartis su savo tėveliais, su dvasios vadu ir stebėti save, kur esi linkęs, kokie darbai lengviausiai sekasi dirbti, kuriuos tikrai mėgsti, kurių nemėgsti.

Reikia pabandyti ir rašyti, ir piešti, ir pjaustyt, ir žaisti, ir šokti ir liginines bei našlaitynus palankyti. Reikia pasiskaityti knygų apie pašaukimus, apie gydytojo, künigo, inžinieriaus, mokytojo darbą ir t.t.

Juo plačiau apsidairysi, juo daugiau pamatysi ir pasitarsi, juo daugiau gausi progų išbandyti savo jėgas ir polinkius, juo bus lengviau rasti tikrąjį pašaukimą.

Drauge nereikia pamiršti, jog Kūrėjas, leisdamas jums gimti, pramatė jums savą gyvenimo kelią. Tam jis apdovanojo jus reikalingais gabumais, kad galėtumėte lengviau tuo keliu eiti, būti patenkintas, laimingas ir kitiems laimę skleisti. Todėl nemažiau svarbu yra dažna malda prašyti Viešpatį, padėti Jums rasti savąjį pašaukimą ir drąsos jį pasirinkti.

J. Kidykas

A primeira neve

Kokį įspūdį padarė Brazilijos mergaitei pirmą kartą matytas sniegas? Štai:

Numa fria manhã de domingo,
Longe da patria, longe dos meus,
Eu vi cair do céu, como por encanto,
Chuva de brancas flôres a meus pes.

Corri para fora,
Pois meus olhos não acreditavam
O que viram.
Era neve!... caída do céu!
Tão linda... tão branca... tão pura,
meu coração também embranqueceu.

Senti algo maravilhoso,
algo jamais vivido,
uma vontade imensa de rir e chorar
ao mesmo tempo.
Era algo diferente, algo jamais sentido,
Era a neve florindo o meu peito.

O Deus, que tanto me deste,
Dá-me mais algo... algo maravilhoso.
Faz sentir essa maravilha no coração,
Dá-me flocos de alegria no verão.

Regina

Pagalba Daraktoriams

Inž. Z. Bačelis išskėlė labai rimtą ir praktišką mintį. Mums nepaprastai išsiblaškius po S. Paulio užmiesčius ir kitiems net provincijoje gyvenant, neįmanoma sugabent vaikus į liet. kalbos mokyklas, kurioms pagaliau nė mokytojų nebeturime. Todėl jis siūlo atgaivinti Lietuvoje caro laikais veikusius «daraktorius». Tai yra skaityti mokančios mamytės, močiutės, o net ir tėvai patys imasi mokyti vaikus lietuviškai skaityti, rašyti. Pirmaisiai savo pačių vaikus, o kur arčiau viens kito gyvenama tai primant ir kaimynų vaikus.

Mintis gera. Jei atsirastų tokių pašventėlių daraktorių, jie labai daug padarytų. Bet iš kokių knygų jie mokys vaikus? Brazilijoje, tuo tarpu, neturim nė pakankamai elementorių. Be to vaikams, kurie jau moka portugališkai skaityti elementoriai baisiai neįdomūs.

«Mūsų Lietuvos» redakcija mano, kad tuo tarpu yra galima užkišti tą spragą lietuviškomis pasakomis. Pasakas mėgsta ir vaikai ir suaugę. Tat jei daraktoriai ims su vaikais skaityti gražiasias lietuvišk pasakas, jie domėsis. Perskaičius teks išmokyti tas pasakas juos pačius paskaityti ir atmintinai išmokyti. Ir čia jau nebedidelis šuolis net jas parašyti.

O kur gausime pasakų? «Mūsų Lietuva» užleis didžiąją dalį «Jaunystės Aido» geroms pasakoms perspaudinti. Daraktoriai ir mamytės — naudokitės tomis pasakomis. Kad vaikai mieliau mokytųsi, skirkite už kiekvieną išmoktą pasaką dovanėlę.

Redakcija tam tikslui pasinaudoja Dr. Jono Balio Čikagoje išleistu pasakų rinkiniu. Tikisi, kad jis už tai nepyks.

Redakcija

LAPĖS GUDRYBĖS

Gyveno toks didelis, labai didelis žmogus ilga nosimi, Turėjo jis tokį liesą, visai liesą arkli. Prisiširdavo jis prie ežero žuvies ir veždavo miestan pardavinėti.

Važiuoja jis kartą snausdamas, nosimi kelius bado. Staiga sustojo arklys. Sušėrė jis kartą, kitą — arklys nebeina, žiūri — negyva lapė ant kelio guti. Išlipęs apvartė, apžiūrėjo, užsimetė ant rogių ir vėl važiuoja, ir vėl sau snaudžia. O lapė tuoj atgijo, — ji tyčiomis buvo negyva apsietusi, — ir atsistojusi ėmė mėtyti šitą žuvį iš rogių. Kai žmogus grįžtelėjo, pamatė lapę jau stačią stovinčią rogėse, o žuvies nebėra. Nespėjo ir botagu sušerti, kai lapė paspruko iš rogių.

Lapė susirinko žuvį krūvon, nusinešė pamiškėn ir ėda. Beėdant ateina vilkas.

— Ką gi tu čia, kūmutel, dabar ėdi? — klausia vilkas.

— Ogi žuveles, — atsako lapė.

— Duok bent kelias ir man.

— Tai tinginys — ar negali pats pasigauti.

— Kaipgi pasigausi?

— Įkišk uodegą eketėn, palauk, kol bus

sunki ir tada trauk — ištrauks daug žuvies.

Vilkas patikėjo ir įkišo uodegą eketėn. Laukia, kada bus sunki — ir įšalo vilko uodega eketėj. Nebegali iš traukti. Tada lapė lekia rėkdama per kaimą:

— Vyrai, moterys — vilkas eketėj įšalo!

Subėgo visi mušti vilko. Vienas žmogus buvo skerdęs paršą, tai iš greitumo paliko kibirą kraujo ant kiemo ir kartu su kitais nulėkė vilko mušti. Lapė parvertė kibirą, palakė kraujo, išsivoliojo viša kraujuje ir vėl nulėkė pamiškėn. Atsisėdusi vėl ėda žuvį.

Žmonės vilkui davė, davė, kol jis išalusią uodegą nusitraukė ir paspruko, Pamiškėje atrada lapę.

— Tai, kūmutėle, kad įkišai mane šuns maltuvėn — primušė ir uodegą outraukė.

— Tave mušė, tai dar nieko. Bet mane kad primušė, tai štai visa kraujuose paplūdusi esu.

Ir liko lapė vilko akyse nekalta.

◆ ◆ ◆

Pasaką perskaičius padėti vaikams ją gerai suprasti. Tam pasinaudojame klausimais. Pavyzdžiu:

1. Kas gyveno? (toks didelis žmogus.)
2. Kokia buvo jo nosis? (Jo nosis buvo ilga.)
3. Ką žmogus turėjo? (Žmogus turėjo liesą arkli.)
4. Ką žmogus pirkdavo? (Žmogus pirkdavo žuvies.)
5. Kur jis tą žuvį pirkdavo? (Prie ežero.)
6. Ką su žuvim darydavo? (veždavo į miestą parduoti) ir t.t.

Iš tų šešių pavyzdžių matote, kad klausinėti vaikus reikia tais pačiais žodžiais, kurie buvo pasakoje perskaityti. Ir vaikai turi atsakyti tais pačiais žodžiais. Tai palengvina vaikams pasaką suprasti, įsidėmėti žodžius ir jais tuojau pasinaudoti.

Kita nauda — pasakų kalba yra kasdienė, labai paprasta, ir grynai lietuviška.

Jau mokantiems portugališkai rašyti, duoti tą pasaką nusirašyti į savo sąsiuvinius. Bet prižiūrėti, kad persirašytų be klaidų. Perrašinėjimas irgi palengvina atsiminti žodžius ir visą pasaką.

EILĖRAŠČIAI

Lengviausiai vaikams sekasi išmokyti eilėraščius. Išmokdami eilėraščius išmoksta daug žodžių. Todėl stengsimės duoti «Mūsų Lietuvoje» mažiesiems vaikams lengvai suprantamų eilėraščių. Tėveliai žiūri, kad juos išmokyti ir dažnai pakartotų. Galimas dalykas, kad suruošim vaikams eilėraščių sakymo lenktynes, kas daugiau jų mokės ir kad gražiausiai padeklamuos. Pradžia dedame eilėraščių apie lapę, kadangi ir pasakoje lapė yra svarbiausias veikėjas.

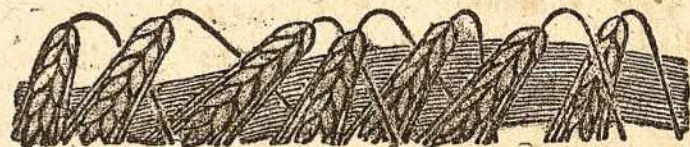
Laputė

LIAUDES DAINA

Tu lapute čiuzinėle,
vai kur buvai, kur lakiojai?
Vai kur buvai kur lakiojai,
ar ne girioj žasis piovei?

Vai kur buvai, kur lakiojai,
ar ne girioj žasis piove?
Ten aš buvau, ten lakiojai,
žalioj girioj žasis pioviau.

Stovi, rymo du medinčiai,
žada mane jie nušauti!
Aš nušauta begulėsiu,
o medinčiai bestovės.

(pabaiga iš 3 pusl.)

tis, kad darbščiosios mūsų skruzdėlėlės neuostoja drašos ir nemeta nedėkingo darbo.

Šalia anksčiau suminėto praicitų metų mūsų derliaus yra kitas, smulkusis derlius. Tas derlius ugdomas eilėje mūsų šeimų, ir tik dėka to derliaus mes dar galim išvysti ir didesnių derliaus vaisių.

KALBA ŠEIMOSE

Tas derlius yra šeimos globojami lietuvių kalba. Turim šeimų, kur kitaip savo tarpe nesikalba, kaip lietuviškai. Mūsų sąlygose tai yra didvyriškas darbas! Ir jam ištesėti reikia didelės meilės savo tautai.

Norėtąsi skelbti tas šeimas pavardėmis. Sunku tai padaryti, nenusikalstant teisybei. Tat galime tik linkėti ir prašyti, kad jos ir toliau savo pastogėse skiepytų savo vaikučių širdelėms mūsų tautos ir jos palikimo meilę, į jų lūpas įdėtų lietuvišką žodį.

KUKLIEJI DARBININKAI

Kita smulkesniojo derliaus dalis yra visi tie darbininkai ir darbininkės, kurie kiekvieno parengimo atveju prideda savo darbščią ranką, kurią jrgi valdo lietuvišką reikalą mylinti širdis. Turim tokių ne tik moterų mergaičių, bet ir vaikinių bei vyrų. Be jų joks parengimas, joks kultūrinis pakrutėjimas būtų neįmanomas. Jei norite žinoti, kas jie – stebėkite atėję į pirmąjį parengimą užkulisius virtuves, pasiteiraukite, kas puoše sales, kas sutvarkė sėdynes, stalus, kas parūpino ir tvarko maistą, kas vaikščiojo nuo durų prie durų pla-

tindami pakvietimus ir t.t.

AR GALIMA PASVAJOTI?

Norisi pasvajoti apie būsimąjį šių metų derlių. Svajoti, ar nebūtų galima jį pagerinti. O pagerinti būtų galima, jei šiais metais įstengtume susitvarkyti su savo lietuviškosiomis. Iki šiol jos yra mūsų skaudžiausioji žaizda. Nežiūrint to, kad ML per porą metų buvo skelbiamos trys tokios mokyklos, iš tiesų šiaip taip veikė tik viena. Mokslo metų pradžioje buvo skelbiamos mokinių registracijos. Pa skelbiama ir pirmoji pamokų diena. Jei į pirmą pamoką dvejose vietovėse atėjo šiek tiek vaikų, tai greit jų vienoje nebeliko nė vieno, o antroje aebuvo daugiau kaip 17 o paskui ir joje beliko 9. Trečiojoje vietoje jau porą metų jokios mokyklos nebebuvo. Ir taip atsitiko S. Paulyje, kurs kada tai turėjo net penkias savo vaikams mokyklas ir jos buvo sausakimšai pilnos mokinių iki kokio taško nusigyventa!

Čia nesiimu nei kaltintojo nei teisėjo vaidmens spręsti' kas kaltas. Nebe tai dabar svarbu. Bet svarbu pažvelgti esamai padėčiai tiesiai į akis ir rimtai pasvarstyti, ar būtų galima nors kiek atsigręžti.

Mano supratimu būtų galima tik su viena sąlyga: "kad tėvai imtų siųsti vaikus į lietuvių kalbos pamokas. Iki tėvai tuo nesirūpins, vienai kunigai ir mokytojai to riešto neperkims. Bet kas praves propagandą tėvų tarpe? Kas juos įtikins, kad vaikams nau dinga lankyti lietuvišką mokyklą?

Čia neregiu jokios kitos išei ties, kaip tik tą, kad tos pro-

pagandos turi imtis KIEKVIE NAS DAR LIETUVIŠKAI GAL VOJANTIS LIETUVIS. Tačiau tam reikalui turi kas nors vadovauti, ir kam tas garbingas vadovavimas tiktų geriau, jei ne mūsų Bendruomenės Tarybai ir Valdybai. Ar nebūtų naudinga, kad jį sudarytų tam tikslui specialią komisiją, įon įtrauktų ko daugiausiai dar gyvųjų lietuvių ir pasistengtų aplankyti mokykloms, o kur jų nėra, tai rasti vietoje «dakterių»? Kas kitas tai padarys? Ir kadangi dabartinėje B-nės valdyboje turime daugumą jaunų vyrų, tai jie galėtų sėkmingiau prieiti prie jaunųjų šeimų su liet. mokyklos propaganda. Ar tai šiemet liks tik tuščia svajonė?

KITA SVAJONĖ

Reikia dažniau suburti didesnius lietuvių būrius draugėn, kur būtų laiko susitikti, kultūringai pabendrauti. Tam pasitarnautų platesniu mastu surengiami piknikai, reiktų įsivesti ir LIETUVIŲ DIENA, kurion suplauktų lietuviai iš visų bairų, tinkamai tai porganizuoiant. Būt galima turėti šalia eglutės dar bent vieną šventę vaikučiams. Visa tai būtų dar galima jei atsirastų savanorių darbininkų, ar, pagaliau, kad ir to darbo imtųsi Bendruomenė, ne kad pati tą viską atliktų, taip sakant visą veiklą iš kitų atimtu, bet kad kitus įkvėptų.

Turime neabejotinai gerų talentų vaidinti. Kodėl mūsų artistai negalėtų patiekti per metus 3-4 vaidinimus? Bet jų darbą reiktų visuomenei geriau įvertinti, atelti į jų statomus veikalus, kad netektų vaidinti pustuštei salei. Gaasi publika yra geriausia

paskata valdintojams toliau dar uoliau darbuotis.

IR CHORAI...

Didžioji ir patraukliausioji ir propagandiniu požiūriu, pa veikiausioji mūsų kultūros dalis yra lietuviška daina. Reikia svajoti, kad abu mišrieji chorai padvigubėjo narių skaičiumi, kad susiorganizave pastovūs mergaičių moterų ir vyrų chorai, ir kad jie bendradarbiauja! Balsingų žmonių yra, Tuo nē kiek netenka abejoti. Bet reikia ir dvasiškijai, ir organizacijoms ir patiems chorams, ir choristų giminėms bei draugams pavaryti stiprią propagandą naujiems choristams gauti. Lietuvis, kaip paukštelis — iki dainuoja, tebėra gyvas.

IR TAIP BE GALO...

Taigi, būtų galima dar daug ko prisvajoti. Bet šiems metams ir to būtų gana, jei tik nors viena kita svajonė būtų pradėta vieningai įgyvendinti. To mes trokštame, to linkime.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTI «MŪSŲ LIETUVA».

ĮSIDĖMĖTINI ADRESAI LIETŪVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO: p. Anatol Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons: Pio Ragaziškakas, Tel. 63-5975.

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos Pirmininkas p. Juozas Matelionis, Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 51-4011.

TĖVAI JĖZUITAI: Rua Lituania, 67, Mooka — Tel 92-2263

LIETUVIŲ SAJUNGA BRAZILIJOJ — Pirmininkas p Aleksandras Bumblis, Rua Gen. Fonseca Teles, 606 Tel. 81-6423.

Iždininkas p, JURGE GARSKA. Rua Oratorio, 3093, Alto da Mooca.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

V. ANASTACIO, Rua Camacan, 625 — trečiadieniai 18,30 val.

MOOCA, Rua Lituania, 67 šeštadieniai 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį, kaip iki šiol.

Mooca r. Lituania, 67 Lietuvių Namų koplyčioje:

Sekmadieniai ir šventadieniai 8,00 ir 17,00 val. Darbdienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laikokai turimos metinės ar 7 d mišios;

išpažintys čia klausomė kasdieną prieš mišias, Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val; V. Carolina 15 val.; Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,30 val Bom Retire, 10 val. Utinga 16,30 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8,30 val; Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val.; Vila Bonilha 11,15 val. V. Prudente 18 val.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė «A voz da Lituania» yra transliuojama KETVIRTADIENIAI 18 val. 40 min.

Stasys Lapienis
naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.
Naujasis adresas:
DEPOSITO PARATODOS
Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS
Advokatas
atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.
Rezidencija: R. Joaquim Piza, 204 Tel. 31-2548
Raštinė: 15 de Novembro, 244 4.o - Sala 19 - Tel. 37-0324 no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS
RUA COSTA BARROS, 352
TEL. 63-3285 — VILA ALPINA
Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, tady bei darbo įrankių.
Lietuviai pirkim pas lietuvius!

PIGI IR GERA KOKYBĖ!
Česlovas Jakiunas
Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos registravimo mašinas (registradoras), su fabriko garantija vieniems metams.
Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52-2289, S. Paulo Tautiečiams didelė nuolaida.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų
SIUVYKLOJE LAURO
Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294 São Paulo
Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui / teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA
IRMAOS CARRIERI LTDA.
Lindoya vanduo yra gerai žinomas gėrimas Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!
Rua Dizo Bueno, 643
Telefones: 220-1748, 220-1751 e 220-1752
Caixa Postal 3967 — S A O P A U L O

MŪSŲ Lietuva

RUA LITUÂNIA, 67 — MOÓCA — SÃO PAULO, 13

Dalyvaukime Vasario 16 Minėjime

VASARIO 23, SEKMADIENĮ

15 val. Šv. Mišios Vila Zelinos Bažnyčioje. Mišias aukos t. Jonas Bružikas, S. J.

Pamokslą sakys kun. J. Šeškevičius.

Tuoju po pamaldų iškilmingas posėdis Seselių Pranciškių gimnazijos salėje.

Atidarymo žodis — Lietuvos Bendruomenės Valdybos Pirmininkas Juozas Tijunėlis.

Pagrindinis kalbėtojas — Aleksandras Vinkšnaitis.

Meninėje dalyje bus pastatyta Naumiestiškio trijų veiksmų drama «Baisusis Birželis». Režisuoja Vincas Tubelis.

Minėjimą organizuoja Brazilijos Lietuvos Bendruomenė.

Visi lietuviai kviečiami minėjime dalyvauti.

VYRU BROLIJA RENGIA PIKNIKA!

— Kada?

— Vasario 9 dieną.

— Kame?

— Praia Grande.

— Kaip nuvažiuoti?

— Pasiteiraukite ir pakvietimus gaukite pas visus Sv. Juozapo vyrų Brolijos narius, o Casa Verde dar ir pas Andrių Stankūną bei Matelionius, gi Vila Prudente pas Motiejų Tamaliūną.

— Ačiū už informaciją. Tikrai būsiu.

Aliança Lituana Brasileira de Beneficencia e Assistencia Social

Convida os senhores associados para a Assembléia Geral Ordinária, nos termos estatutarios, a realizar-se no dia 26 de janeiro de de 1969, às 17 horas, em sua sede social, na rua Santo Amasio, 327:

a) Leitura da ata anterior,

b) tomar conhecimento e deliberar sobre os relatórios da Diretoria na gestão finda,

c) proceder a eleição dos membros da Diretoria e Comissão Revisora e respectivos suplentes para o biênio de 1969-1970, e;

d) assuntos diversos de interesse social.

Não havendo numero legal para a reunião da primeira convocação, ficam os senhores associados convocados desde já para se reunirem em segunda convocação as 17,30 horas, no mesmo dia e local.

São Paulo, 8 de janeiro de 1969.

ALEXANDRE BUMBLIS — Presidente

OFICIALUS TARYBOS POSĖDIS šauklamas kovo mėn. 7 dieną 19 val. Dr. V. Kudirkos rūmuose.

Atskiri pakvietimai tarybos nariams nebus siunčiami.

Visų tarybos narių dalyvavimas butinas.

Kun. J. Šeškevičius

Tarybos Pirmininkas

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo

Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo

Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras

Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas

Jonsultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576

Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo

RAIOS X

Consultorio: Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206,

Vila Prudente, Tel. 62-5352

BENDRUOMENĖS ŽINIOS

BENDRUOMENĖS TARYBOS PASITARIMAS įvyko sausio 21 dieną Dr. Vinco Kudirkos rūmuose. Buvo aptarta Vasario 16 minėjimo programa. Nutarta minėjimą rengti lietuviams. Platesnei braziliškai visuomenei bus rengiamas minėjimas Birželio trėmimų proga kartu su latviais ir estais.

SEKANTIS PASITARIMAS Vasario 16 minėjime reikalu šaukiamas ši šeštadienį sausio 25 d. 15 val. Dr. Vinco Kudirkos Rūmuose, rua Lituania, 67. Be bendruomenės tarybos ir valdybos narių pasitarime kviečiami dalyvauti visi norintieji prie minėjimo organizavimo prisidėti.

IŠTEKĖJO

Praeitą šeštadienį, sausio 18 d. Šv. Vincento Bažnyčioje Moinho Velho, Ipiranga, priėmė Moterystės sakramentą Rožė Tubelytė ir Manuel Lopez. Vestuvės buvo labai šaunios ir jose dalyvavo labai daug žmonių. Po to jaunikiams išvyko į Guarujá vasarvietę. Linkime jaunavedžiams gražios laimės.

SVEIKINA T. GIEDRYS iš Urugvajaus. Savo laiške jis rašo, kad turįs labai daug darbo ir todėl negalėjęs visiems parašyti laišku į S. Paulo. Užtat jis prašė per «Mūsų Lietuvą» švenčių proga pasveikinti visus mielus S. Paulo lietuvius ir lietuves ir perduoti jo nuoširdžiausius linkėjimus turėti daug džiaugsmo, sveikatos, laimės ir pasisekimo šiuose naujuose 1969 metuose.

A. A. MOTIEJUS BARTKUS

miręs š. m. sausio 13 Sorocabanos ligoninėje, Lapoje. 57 m. amžiaus.

Velionis buvo kilęs iš Piliškių miestelio, Vilkaviškio apskr. į Braziliją atvyko 1927 m. su tėvais ir broliais. Kaip daugelis kitų mūsų tautiečių, pradžioje dirbo fazendose ir patyrė nemažai vargo, kol įsitvirtino S. Paulyje, įstodamas darbuotis į Sorocabanos geležinkelių dirbtuves. Paskutiniu metu buvo pensininkas ir gyveno Poá miestelyje. Liko liūdinanti žmona, du sūnūs, dvi dukterys ir brolis Vincas. Palaidotas V. Marianos kapinėse.

Septintos dienos mišios atnašautos sausio 20 d. Lapos bažnyčioje.

MIRĖ. Sausio 18 d. Vila das Quarentes, S. Paulo, mirė Augustas PULMANAS. Velionis buvo evangelistas, kilęs nuo Virbaliaus, Vilkaviškio apskrities. Mirė turėdamas 68 met. amžiaus.

KVIETIMAS

Maloniai kviečiu mielus tautiečius ir tautietes atvykti į šv. Kazimiero parapijos

BŪKITE ATSARGŪS IR IŠMINTINGI!

Pirkdami ar parduodami pirmiausia kreipkitės pas savo tautiečius. Lietuvio STASIO VANCEVIČIAUS komercinė pirkimo ir pardavimo raštinė

ESCRITORIO GOMERCIAL DE COMPRAS E VENDAS

LITUANICA

Jums visada mielai ir gerai patarnaus.

Perkame, taisome ir parduodame VENTILIATORIUS RAŠOMAS ir SKAIČIAVIMO bei REGISTRAVIMO MAŠINAS, MAISTO PRODUKTUS bei ĮVAIRIŲ RUŠIŲ GĖRIMUS. Mūsų kainos žemiausios ir produktų rūšis aukščiausia. Virš 10 ncr. pirkinius pristatome į namus. Taip pat reikalingos lietuvės mergaitės, geros išvaizdos kaip raštininkės ar parduotojos.

Ašmeniškai kreipkitės arba telefonu skambinkite šiuo adresu:

LITUANICA — Avenida Prestes Maia, 241, ou Brigadeiro Tobias, 118, 30º andar, conjuntos 3011 e 3013. Telefonas 33-2845, Ramal 28, São Paulo.

Dr. Victor Pedro Sculytis

Cirurgião dentista pela Universidade S. Paulo

C. R. O. S. P. Nr. 727

Clinica de adultos e crianças Fluor — RX —

Alta rotação.

Endodontia e ortodontia movel (ortopedia),

Taisomi kanalai ir kreivi dantys.

Rua França Carvalho, 121, Moóca,

Arti Dr. Vinco Kudirkos mokyklos rūmų.

ATSKIRO NUMERIO

KAINA 0,30

metines. Iškilmingas minėjimas įvyks kovo 9 d. 17 val. Dr. V. Kudirkos Rūmuose Mookoje. Dalyvaus ir vyskupas. Kviečiami dalyvauti visi S. Paulo lietuviai. Tą dieną prašau neruošti jokių parengimų, išvažiavimų ar svečiavimų. Tą dieną visi į Mooką draug melstis į Lietuvos Globėją šv. Kazimierą! Po pamaldų įdomi programa ir įvairūs šės.

Šv. Kazimiero parapijos klebonas.

Vila Zelinoje seselės prancišketės, be gimnazijos ir escola normal, nuo šių metų pradžios, atidaro ir curso collegial. Sulig nauju švietimo vadovybės apima curso científico ir classico programą.

Seselė M. Julia, pradžioje gruodžio atvykusi į São Paulo vienuolyno reikalais, sausio m. 29 d. grįžta atgal į JAV-es. Seselė M. Julia yra Vila Zelinoje seselių pranciškiškių mokyklų organizatorė ir kelika metų buvusi jų direktorė.

UŽSIMOKĖJO UŽ «M. L.»

Po 10 ncr. Petras Černiauskas, Izidorius Narkevičius, Pranas Čiapas, A. K. Po 15 ncr. Aleksas Jasiūnas, Aleksas Jodis (kuris dabar sunkiai serga), Marija Savickaitė, Marija Siautienė. Teklė Perednis, Pranas Satkūnas, Antanas Skrebys, Natalija Jakutienė, Jonas Makusevičius, Povilas Pavilionis, Kazys Rimkevičius, 17 ncr. davė Jonas Tamašūnas ir po 20 ncr. Jonas Paukštys bei Vincas Orantas! Jiems visiems nuoširdūs ačiū

APLANKĖ PĄŽISTAMUS

Šio mėnesio pradžioje prel. P. Ražainas, Šv. Juozapo parapijos klebonas turėjo atostogų. Pasinaudodamas ta proga buvo išvykęs į Argentiną, kur aplankė lietuvių koloniją, tėvus Marijonus, liet. parapiją, buv. mokytoją Nalivaiką ir kitus. Grįždamas buvo sustojęs Urugvajuje, kur užsuko pas liet. kleboną t. Joną Giedrį, pas p. Anat. Grišoną, Lietuvos Pasiuntinį P. Ameriką, kur sutvarkė São Paulo lietuviams visą eilę dokumentų. Buvo sustojęs ir Paragvajaus sostinėje Asuncion, kur irgi aplankė pažįstamus.

GIMTADIENIAI. Ateinančią savaitę gimtadienius švenčia: Joana Žarkauskas Jonas Bajo rinas, Ksavera Putvinskas, Edison Meškėlė. Jiems ir kitiems sukaktuvėninkams mūsų gražiausi linkėjimai!